

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele
2015. január

HÍREK

Folytatódik a nagysikerű Vadonleső Program: 2015-ben az év emlőse az ürge

A **Vadonleső Program** a támogató szakmai szervezetekkel egyeztetve 2015-ben másodízben hirdeti meg az év emlőse rendezvénysorozatát, mely minden évben más és más őshonos emlősállatunkra irányítja a figyelmet, elősegítve azok jobb megismerését és hatékonyabb védelmét. Az év emlőse program második faja az ürge (*Spermophilus citellus*) lett. Fokozottan védett, természetvédelmi értéke 250 000 Ft.

Az ürge a 2009-ben indult Vadonleső internetes természetvédelmi program (www.vadonleso.hu) megfigyelésre kiválasztott fajai közül az egyetlen, mely fokozottan védett. Amire méltán büszkék lehetünk: Magyarország ürge nagyhatalom! Az ürge Európa keleti, délkeleti rövidfűvű pusztáin elterjedt kisemlős, tőlünk nyugatabbra valamint északabbra már csak töredék-, vagy mesterségesen visszatelepített állományai találhatóak. Európai szinte ránk hárul az a természetvédelmi feladat, hogy az ürge populációk fennmaradását hosszú távon is biztosítsuk. Az ürge fennmaradt élőhelyein igényli a rendszeres legeltetést vagy kaszálást, mivel ha a területük becserjésedik, beerdősödik, vagy egyszerűen túl magasra nő a fű, akkor az állatok előbb-utóbb kipusztulnak onnan. Ennek oka a rá vadászó ritka, értékes nagytestű ragadozó madaraink (elsősorban a kerecsensólyom és a parlagi sas) vadásztechnikája, mely elől csak akkor menekülhet, ha már messziről észreveszi az ürge a ragadozó közeledtét. Ehhez pedig igazán jó kilátás, rövid fű kell!

Az év emlőse az ürge rendezvénysorozat kezdeményezője a Vadonleső Program, támogatói pedig a Földművelésügyi Minisztérium mellett a nemzeti park-igazgatóságok, a Magyar Természettudományi Múzeum, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Emlősvédelmi Szakosztálya, valamint a Fővárosi Állat- és Növénykert. A programmal kapcsolatos további információk a www.vadonleso.hu honlapon és a VADONLESŐ facebook oldalon (<https://www.facebook.com/vadonleso>) és facebook csoportban (<https://www.facebook.com/groups/vadonleso/>) érhetők el.

Áraink 2015-ben

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság egyes szolgáltatásainak díjai 2015. február 1-től megváltoznak. Az új díjszabás megtekinthető honlapunkon: www.ddnp.hu/arak

2015 kiemelt állatai, növényei

Az év madara: búbos banka

A búbos banka védett madárfaj, természetvédelmi értéke: 50 000Ft Magyarországon márciustól-szeptemberig tartózkodik, rendszeres fészkelő. Afrika középső részén telel. A nyílt állományú, rétekkel, legelőkkel szomszédos öreg erdők lakója, ahol a fészkeléshez odvas fákat talál. Megjelenik az emberek közelében is. Rigónál nagyobb, tarka tollruhájú madár. Fején jellegzetes, sugarasan felmereszthető tollbóbitát visel, amely nyugalmi állapotban a tarkóra simul. Fő eledelét a rovarok képzik. Üregekben, harkály által készített odúban, emberi településeken fészkel. (<http://www.nimfea.hu>)

Az év hala: kecsege

Népszerűsége érthető, hiszen különös megjelenésű hala vizeinknek. Orra ormányszerű, szája a fej hasi oldalán nyílik, orsó alakú testét pikkelyek helyett csontvérték védik, belső vázát porc alkotja, farokúszója a cápákéra emlékeztet. Kedvelt élőhelye az oxigénben dús folyóvizek sóderes, homokos vagy kemény agyagos mederszakasza, ahol a fenéken keresi kisebb gerinctelen állatokból álló táplálékát. (<http://haltanitarsasag.hu>)

Az év fája: kocsányos tölgy

Elsősorban a sík vidékek fafaja. Különleges sajátossága, hogy ártéren, homokon és sziken egyaránt megtalálható. Elérheti a 40, sőt az 50 m-es magasságot is, hazánkban azonban inkább csak 30 és 40 m közötti példányok vannak. Szabad állásban rövid törzset és földig boruló hatalmas félgömb alakú koronát fejleszt. Erőteljes növekedéséhez enyhe éghajlatot igényel. A tápanyagban gazdag, mély, üde agyagtalajokat kedveli. Legjobban növekszik az ártereken, mert ott a megismétlődő áradások állandóan új tápanyagokkal gazdagítják a talaját. (<http://mek.oszk.hu>)

Az év vadvirága(i): fehér szegfűk

Öt egymáshoz igen hasonló megjelenésű taxon - a kései szegfű (*Dianthus serotinus*), a balti szegfű (*D. arenarius*), az István király-szegfű (*D. plumarius* subsp. *regis-stephani*), a Lumnitzer-szegfű (*D. p.* subsp. *lumnitzeri*) és a korai szegfű (*D. p.* subsp. *praecox*) - az Év vadvirága 2015-ben. (<http://molnar-vattila.blogspot.hu>)

Az év rovара: nagy szentjánosbogár

A Magyar Rovartani Társaság internetes szavazás végeredményeként a nagy szentjánosbogarat választotta a 2015. év rovarának. Azért is szerencsés, hogy erre a fajra esett a választás, mert az UNESCO 2015-öt a Fény Nemzetközi Évének nyilvánította. A szentjánosbogár és a fény ugyanis elválaszthatatlanok: e bogárfaj legismertebb és legfeltűnőbb élettani megnyilvánulása az, hogy világítani képes. A szentjánosbogarak fénye a potroh világítószervében keletkezik. Az éjszaka sötétjében felparázsló eleven fényforrás már régen felkeltette az emberek figyelmét. Számos hiedelem kapcsolódik a szentjánosbogárhoz, mely nevét is Szent János (a szávoknál Szent Iván) napjáról, június 24-éről kapta: a nyári napforduló napja éppen a szentjánosbogarak fő rajzási idejére esik. (<http://www.magyarrovartanitarsasag.hu>)

Az év kételtűje: dunai tarajosgőte

Kedvelt élőhelyei a mocsaras területek, a tavak szegélyzónái és a csatornák, folyók, holtágak környéke. Tavasszal a szaporodási időszakot (áprilistól júniusig) a vízben tölti, petéit a vízi növényekre rakja. A szaporodási időszak elmúltával elhagyja a vizeket és az erdős, gyepes részeken tartózkodik. Elsősorban ízeltlábúakkal táplálkozik. Hátoldala szürkés-barnás és feketén pontozott, a hasoldala pedig narancsszínű, szintén fekete pontokkal. A torkánál fekete és fehér foltok láthatók. A nászidőszakban a hímek magas tarajat növesztenek a hátukon, a farkukon pedig egy kékes-fehéres sáv tűnik elő. A dunai tarajosgőte Natura 2000-es jelölőfaj. Védett állat, természetvédelmi értéke 50 ezer forint. (<http://www.mme-koka.hu>)

Az év gombája: sötét trombitagomba

A sötét trombitagomba régóta ismert, a többi gombafajtól kinézetre igencsak különböző, mással össze nem téveszthető, gyakran tömegesen megjelenő gomba. Fűszeres illatú, a szarvasgombáéhoz hasonló aromájú, igen értékes gombafaj. A magyar elnevezése jól utal két fontos tulajdonságára. Kisméretű, 4-12 cm hosszú és 3-8 cm-es kalapátmérőjű, tölcsér vagy trombita formájú gomba. Júliustól októberig, savanyú talajú lomb- és fenyőerdőkben fordul elő. Leginkább bükk és tölgy alatt található, azok gyökérkapcsolt partnere. (<http://www.zoldmuzeum.hu>)

PÁLYÁZAT

Fotópályázat Fekete István emlékére

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság fotópályázatot hirdet a Béda-Karapancsa tájegység látogatói részére 2015 évben. A pályázat célja az élőhely értékeinek bemutatása fotós szemmel. A pályázat a természet hű ábrázolójának, Fekete Istvánnak állít emléket. A részletes pályázati kiírás honlapunkról (www.ddnp.hu) tölthető le.

PROGRAMAJÁNLÓ

Programajánlatok a Busójáráskor Mohács közelében

A mohácsi Busójárásra érkező vendégek számára kínál a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság tartalmas programokat, a látványos forgatag előtti délelőttre.

Február 15-én vasárnap a **Mohácsi Nemzeti Emlékhely** már reggel 8 órától várja a látogatókat. Az emlékhely idegenvezetéssel, csoportosan látogatható, egyéni vendégeknek lehetőségük van a folyamatosan induló csoportokhoz csatlakozni. Javasoljuk az érdeklődőknek, hogy amennyiben tehetik, akkor a zsúfolt vasárnapi nap helyett egy nappal korábban, február 14-én, szombaton keressék fel az emlékhelyet! Információk: www.mohacsiemlekhely.hu

A kölkedi **Fehér Gólya Múzeum** rendkívüli nyitvatartással várja a látogatókat február 15-én vasárnap, 8.00 és 13.00 óra között. A múzeumban a látogatók élményt adó tárlatvezetés keretében ismerkedhetnek meg a gólyák életmódjával, vándorlási szokásaival, valamint a gólyagyűrés módszereibe is betekintést nyerhetnek. Mindemellett a gólyák élőhelye, az ártér működése interaktív eszközök és modellek segítségével ismerhető meg a múzeumban. Információk: www.fehergolyamuzeum.hu

Meditáció és hangséta az Abaligeti-barlangban

A csodálatos cseppköveiről méltán híres Abaligeti-barlang az őszi-téli időszakban is érdekes programkínálattal várja a vendégeket. A 14 év feletti korosztály számára különleges meditációs túrákat és hangsétákat kínálunk. A **meditációs túra** keretében a barlang megismerése mellett a résztvevőknek alkalmuk nyílik 30 percen át gondolatokba, meditációba mélyülni, ezáltal a hétköznapi zajaitól, problémáitól eltávolodni a Bodó-hegy belsejében, 40 méterrel a felszín alatt. A **hangséta** során a barlangi patak megannyi hangjára koncentrálni, csendben, lassan járhatják végig a résztvevők a barlangot. A program során a vizuális élmények mellett kiemelt

szerepet kap a hangok különleges, sajátos világa. A kétféle túra kombinációjára is lehetőség nyílik.

Az egyórási programokon 14 év felettiek vehetnek részt. A részvételi díj felnőtteknek 1000 Ft/fő; diákoknak, nyugdíjasoknak: 800 Ft/fő. A maximális létszám 15 fő. A túrákon való részvételhez minden esetben előzetes bejelentkezés szükséges, legalább egy héttel a tervezett túra előtt! A túrák a 2014. október 16. 2015. március 14. közötti időszakban, 10.00 és 14.00 óra között kérhetők. Tel.: 72/498-766.

Manótúrák az Abaligeti-barlangban

Januártól áprilisig több alkalommal indul előre meghirdetett időpontban az Abaligeti-barlangban manótúra. A barlangok varázsát kínálja az óvodás, kisiskolás gyermekeknek a mesés elemekkel átszótt program. A bábelőadáson Moszanka és Pipisztrella segítségével ismerhetik meg a résztvevők a barlangok keletkezését, a föld alatti rejtett élővilágot, megtudhatják, mi mindenre érdemes odafigyelni, amikor barlangokban járunk. Időpontok: február 15. 10.00; március 22. 10.00, 12.00; április 12. 10.00, 12.00. A túra résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 72/498-766. Az Abaligeti-barlang belépőjegy ára tartalmazza a manóvezetés részvételi díját. A manóvezetés időtartama kb. egy óra. A barlang hőmérséklete átlagosan 11-12 °C, ennek megfelelő öltözet ajánlott.

Az előre meghirdetett időpontokon kívül, előzetes egyeztetéssel más időpontokban is részt lehet venni a programon. A túrákra előzetes bejelentkezéssel 10-40 fős csoportokat várunk! A túrák a 2014. október 15. 2015. március 15. közötti időszakban kérhetők. Tel.: 72/498-766.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2015. februárban és március elején

Február 3.: DDNP Klub

Gólyatábor Spanyolországban Szegvári Zoltán és Nyemcsok Tamás diabetés előadása
Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Ingyenes program.

Február 7.: Kikerics túra a Szársomlyón

Hazánk területén egyedül a Szársomlyón él a fokozottan védett magyar kikerics. A 10. éve megrendezett kikerics túrán kivételes alkalom nyílik a szintén fokozottan védett, csak engedéllyel látogatható Szársomlyó földtani, növénytani, állattani és kultúrtörténeti értékeinek megtekintésére.

A túra résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges!

A helyszínről és az időpontról a túra előtt néhány nappal kapnak értesítést a jelentkezők.

Tel.: 30/377-3388, 30/326-9459. Túra hossza, időtartama: kb. 5 km, 3 óra. A részvételi díj: 800 Ft/fő.

Február 11.: Kis ökológus kis természetvédők programsorozat

A vizes élőhelyek élővilágának megismerése áll a program középpontjában. A gyerekek mesés tájakkal ismerkedhetnek, és fontos információkat szerezhetnek ezen területek védelmének fontosságáról.

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 15.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

Február 14.: Kikerics túra a Szársomlyón

Hazánk területén egyedül a Szársomlyón él a fokozottan védett magyar kikerics. A 10. éve megrendezett kikerics túrán kivételes alkalom nyílik a szintén fokozottan védett, csak engedéllyel látogatható Szársomlyó földtani, növénytani, állattani és kultúrtörténeti értékeinek megtekintésére.

A túra résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges!

A helyszínről és az időpontról a túra előtt néhány nappal kapnak értesítést a jelentkezők.

Tel.: 30/377-3388, 30/326-9459. A túra hossza, időtartama: kb. 5 km, 3 óra, a részvételi díj: 800 Ft/fő.

Február 15.: Manótúra az Abaligeti-barlangban

A barlangok varázsát kínálja az óvodás, kisiskolás gyermekeknek a mesés elemekkel átszótt program. A bábelőadáson Moszanka és Pipisztrella segítségével ismerhetik meg a résztvevők a barlangok keletkezését, a föld alatti rejtett élővilágot, megtudhatják, mi mindenre érdemes odafigyelni, amikor barlangokban járunk. A túra résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 72/498-766

Helyszín, időpont: Abaligeti-barlang, 10.00 óra. A program időtartama: 1 óra, a részvételi díj: a barlangi belépő ára.

Február 21.: Kalandozás Bátán Jelvénygyűjtő túra

Utunk során először a ma is működőképes, ipari műemlékké nyilvánított fagázás szivattyútelepet látogatjuk meg. Továbbindulva a Szent Mihály plébániatemplom mellett elhaladva jutunk el a Fekete Gólya Házig, ahol a ritka, fokozottan védett madár életét bemutató kiállítást tekintjük meg. Innen egy meredek emelkedőt legyőzve érünk fel a Csókás-hegy oldalába, ahonnan csodálatos panoráma nyílik a Duna árterére és a Gemenci-erdőre.

Helyszín, időpont: Bata, Bata vendéglő buszmegálló, 11.00 óra. A túra hossza, időtartama: 6 km, 3-4 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Február 28.: Bagolylesen

A Fehér Gólya Múzeumban a golyák helyett a baglyok kerülnek főszerepbe. A téli időszakban néhány bagolyfaj összegyűlve vészeli át a hideg és táplálékhiányos időszakot. A Magyarországon költő baglyok életéről tartott gazdag ismertető mellett a madarak táplálkozási szokásait is szemügyre vehetjük. Mikroszkóp segítségével lesünk bele e madarak mindennapi étlapjába, bagolyköpetek vizsgálata által. A program során minden kedves lelkes résztvevő elkészítheti saját baglyos emlékét.

Helyszín, időpont: Fehér Gólya Múzeum, Kölked, 10.00 óra. A program időtartama: 2 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Február 28.: Fenyves helyett molyhos tölgyes túra a Mecsek déli oldalán

A túra során képet kaphatunk a Mecsek déli oldalának egykori és jelenlegi vegetációjáról, az ember által betelepített fekete fenyők sorsáról, betegsükről, a hozzájuk kapcsolódó és a bálványfák irtására irányuló élőhely-rekonstrukciós munkákról, azok eredményéről és az ún. "down-hill" kerékpárosok okozta természetkárosítási problémákról.

Helyszín, időpont: Tettye Oktatási Központ parkoló, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3-4 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Március - Békamentés Sikondán

A méltatlanul rossz hírben álló kétéltűek életét súlyosan veszélyeztetik a vonulási útjaikat keresztező autópályák. A békamentés a védettséget élvező békafajok megmentését szolgálja, egyben közelről megismerhetjük ezeket az apró és nagyon hasznos állatokat. Szakemberek adnak pontos információt az egyes békafajok életéről és szerepükről a természet rendjében.

A BÉKÁK VONULÁSÁNAK IDŐPONTJÁRÓL HONLAPUNKON TÁJÉKOZTATJUK A KÖZÖNSÉGET.

Március 3.: DDNP Klub

Hűség és szabadság földje Sopron és környéke Rózsa Anita diavetítéses előadása

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Ingyenes program.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

[Pécs, Pintér-kert Arborétum](#)

[Pécs, Tettyei Mésztfu-barlang](#)

[Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum](#)

[Mohácsi Történelmi Emlékhely](#)

Kölked, Fehér Gólya Múzeum

Boki-Duna, halászlé bemutatóhely

Barcs-Drávaszentés, Dráva Kapu Bemutatóközpont

Szársomlyó

Nagyharsányi Szoborpark

Zselici Csillagoségbolt-park - Éjszakai túrák előre meghirdetett időpontokban - Éjszakai túrák igény szerint

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kwm.hu, komlos@ddnp.kwm.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra "Hírlevél leiratkozás" tárgyú [e-mailben](mailto:)! Köszönjük!